

2. feladat

Olvasd el a *Tartózkodó kérelem* című költeményt, majd válaszolj a címmel kapcsolatos kérdésekre!

MEK, Csokonai Vitéz Mihály: Tartózkodó kérelem

1. *Tartózkodó kérelem*. Ki, kitől és mit kér?

2. Mi a véleményed a vers címe és tartalma közötti összefüggésről?

3. A költemény korábbi címe: *Egy tulipánhoz*. Ez milyen típusú címnek számít?

4. Szerinted melyik cím találóbb? Neked melyik tetszik?

3. feladat

Ionicus a minore. Ezt a verslábát Csokonai honosította meg a magyar költészetben. Képlete: két rövid és két hosszú szótag (˘ ˘ – –).

*„A hatalmas szerelemnek,
Megemésztő tüze bánt.
Te lehetsz írja sebemnek,
Gyönyörű kis tulipánt.”*

a) Határozd meg a következő néhány sor képletét! Figyelj, más verslábakkal is találkozhatasz!

b) Mivel szimultán verselésű a szöveg, írd fel az ütemhangsúlyos versképletét is!

4. feladat

Tiszta rím! Tisztában vagy vele? Ilyen esetben a rímelő szavak magánhangzói vagy teljesen azonosak vagy csak kicsit térnek el. A mássalhangzók pedig hasonló hangzásúak:

„Van kertem, a kertre rogyó **fák**

suttogva hajolnak **utamra**,

és benn a dió, mogyoró, **mák**

terhétől öregbül a **kamra.**”

(Kosztolányi Dezső: Boldog szomorú dal)

Most te keress ilyet a Tartózkodó kérelemből!

[MEK, Csokonai Vitéz Mihály: Tartózkodó kérelem](#)

5. feladat

Csokonai Lillához írott leveléből (csak részlet) kihagyunk néhány részt. Egészítsd ki kedved szerint úgy, hogy a szöveg összefüggő és értelmes legyen! Ezt követően megmutatjuk neked az eredeti levélrészletet is!

Lilim, Én tégedet _____, még is Lilim!
ah szeretett Lilim! ez a levelem _____. Most zárom
be _____, melyet _____,
s azt _____, melyért irigyeim lehetek az
angyalok. [...] Én benned soha egyebet nem néztem, _____
_____. [...]

Egy érdeemes hivatású s elegendő fizetésű ifjú ember mindég biztatja magát
gazdag menyasszonnyal: de az én lelkem _____
_____. Én téged csupán _____
_____. [...] Én holnap délután _____,
elhagyom _____, amelytől
_____; és mi, Kedvesem, _____
_____. Még holnap reggel elbúcsúzom _____
_____, akiket szívességekért mindenkor tiszteltem,
akiket óh, mely forrón szerettem azért is, hogy _____
_____.

Isten hozzád! Professzor Csokonai

7. feladat

Alaposan vedd szemügyre Csontváry Kosztká Tivadar *Magányos cédrus* című festményét! Fogalmazd meg, hogy szerinted a festő miként vélekedik a magányról és hogyan jeleníti meg!

Csontváry Kosztká Tivadar: *Magányos cédrus*, 1907

8. feladat

Olvasd végig Csokonaitól A Magánossághoz és A tihanyi Ekhóhoz című költeményt! Gyűjtsd össze, hogy milyen szempontok alapján végeznéd el az összehasonlításukat!

MEK, Csokonai Vitéz Mihály: A Magánossághoz

MEK, Csokonai Vitéz Mihály: A tihanyi Ekhóhoz

9. feladat

Csokonai A Reményhez című alkotásának két versszakát, a másodikat és a harmadikat emeltük ki. Vesd össze őket, és válaszolj a kérdésekre!

(2.)

Kertem nárcisokkal
Végig ültetéd;
Csörgő patakokkal
Fáim éltetéd;
Rám ezer virággal
Szórtad a tavaszt
S égi boldogsággal
Fűszerezted azt.
Gondolatim minden reggel,
Mint a fürge méh,
Repkedtek a friss meleggel
Rózsáim felé.
Egy híjját esmértem
Örömmnek még:
Lilla szívét kértem;
S megadá az ég.

(3.)

Jaj, de friss rózsáim
Elhervadtanak;
Forrásim, zöld fáim
Kiszáradtanak;
Tavaszm, vígságom
Téli búra vált;
Régi jó világom
Méltatlanra szállt.
Óh! csak Lillát hagytad volna
Csak magát nekem:
Most panaszra nem hajolna
Gyászos énekem.
Karja közt a búkat
Elfelejténém,
S a gyöngykoszorúkat
Nem irigyleném.

a) Milyen logikai és tartalmi viszony van a két versszak között?

b) Hogyan nevezzük az ilyen típusú költeményt? (Lásd 1. feladat!)

c) Hogyan érvényesül a részletekben az évszakszimbólika?

d) Milyen stílust ismeresz fel a második strófában?

e) Mi a lírai én oka a panaszra a harmadik versszak tanulsága szerint?

f) A kert milyen szimbolikus jelentéssel bír a művészetekben?
